

YANT AWARD 2017: Wil ten Berge

Tijdens de AIH Conference 2017 in Seattle wordt aan de Nederlandse arbeidshygiënist Wil ten Berge de YANT Award uitgereikt. De YANT AWARD is een prestigieuze onderscheiding, die de AIHA sinds 1964 jaarlijks uitreikt wegens "outstanding contributions in industrial hygiene or allied fields to an individual residing outside the United States".

Wil ten Berge is de derde Nederlander die deze eer te beurt valt (Reinier Zielhuis, 1992, en Lex Burdorf, 2006, gingen hem voor). Zie voor meer informatie over de YANT Award:

<https://www.aiha.org/get-involved/outreach/Pages/Yant-Award.aspx> .

Wil ten Berge (1944) studeerde biochemie in Utrecht en promoveerde aldaar in 1971. Vervolgens werkte hij onder andere voor AKZO als onderzoeker en later vele jaren bij DSM als stafmedewerker op het gebied van toxicologie, humane gezondheid en milieuhygiëne. Sinds de jaren 70 is hij expert op het gebied van risico's van gevaarlijke stoffen en dan vooral op de terreinen van grenswaarden en modelleren van blootstelling (mens, milieu, huid, intern).

In 2005 richtte hij zijn eigen bedrijf op, Santoxar, en werkt hij als toxicologisch consultant. Santoxar heeft meegewerkt aan de ontwikkeling van, onder andere, risk assessment methoden voor het 'European Chemical Industry Ecotoxicology and Toxicology Center' in Brussel. Verder adviseert Santoxar aan SABIC, Akzo, Shell en Royal Haskoning inzake diverse risk assessment studies en werkt samen met IndusTox aan de verdere ontwikkeling van risk assessment methodes.

Op het gebied van rekenen en modelleren is hij een echte kunstenaar, een ware Willie Wortel. Zijn bekendste producten zijn:

- CSOIL. Wil ontwikkelde het eerste model om de blootstelling door opname vanuit de verontreinigde bodem te beoordelen. Dat was in de jaren '80 toen gezondheidsrisico door bodemverontreiniging actueel was. Later is zijn model door het RIVM in CSOIL opgenomen.
- IH Skinperm, het model voor de berekening van de mate van huidopname van stoffen. Intussen is het door de Amerikaanse AIHA omarmd. Zie <https://www.aiha.org/get-involved/VolunteerGroups/Pages/Exposure-Assessment-Strategies-Committee.aspx>.

- Verder IndusChemFate, een fysiologisch-gebaseerd kinetisch model om het lot van stoffen in het lichaam te modelleren. Zie <http://www.industox.nl/Productinformatieblad%20IndusChemFate.htm>.
- Ook mag niet onvermeld blijven dat de Amerikaanse EPA zijn werk op het gebied van dosis-tijd relaties van acute effecten nog steeds als een standaard vermeldt op hun website (als het ten Berge Concentration x Time (C x T) Model). Zie <https://www.epa.gov/bmds/ten-berge-concentration-x-time-model-use-benchmark-dose-software-bmds>.
- Zie verder zijn eigen website <http://home.kpn.nl/wtberge/>

Voor Wil is wetenschap niet zomaar een mening. Harde gegevens, juiste interpretatie, kwaliteit en wetenschappelijke integriteit staan rotsvast op de eerste plaats. Politiek, haalbaarheid en strategie konden hem alleen interesseren als het echt moest. Hij lijkt daarmee een wetenschapper in de stijl van Reinier Zielhuis (een eerdere Nederlandse Yant Award winnaar). Wil duikt altijd diep in de inhoud en verwacht dat ook van anderen. Hij haalt relevante informatie naar boven en legt de vinger op de zere plek. Hij bekritiseerde vaak het werk van beoordelingsinstanties en liet zich daarbij niet leiden door de gevoeligheden van de betrokken partijen.

Als hij vindt dat een beoordeling niet correct is dan gaat hij er voor zonder aanzien des persoons, soms gezamenlijk maar meestal zijn eentje. Dat botst regelmatig met industrieën, met overheid, wetenschappelijke instituten en vroeger met zijn werkgevers: “Wie is die Don Quichote uit Heerlen/Westervoort die het allemaal zo goed denkt te weten?” Maar in het volgend persoonlijk contact raakt iedereen toch al gauw overtuigd van zijn expertise.

(Met dank aan Frans Jongeneelen, IndusTox en Theo Scheffers, TSAC)